

LYMFATERAPIAN PALVELUKUVAUS

1 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat

1.1 Palvelusetelijärjestelmän piiriin kuuluvat asiakkaat

Turvotuksen hoidon tavoitteena on työ- ja toimintakykyä haittaavan lymfaturvotuksen välitön ja mahdollisimman tehokas vähentäminen säännöllisen kompressiohoidon, kuuriluontoisen intensiivisen manuaalisen lymfaterapian ja itsehoidon avulla.

Lymfaterapiaa voidaan järjestää palvelusetelillä yksilöllisen harkinnan mukaan henkilölle, jolla turvotus on kohtalaisista tai vaikeaa, ja/tai on muodostunut kudosuutoksia turvotuksesta johtuen. Edellytyksenä on, että turvotus on seurausta syöpäleikkauksesta tai muusta laajasta kirurgisesta toimenpiteestä aiheutuneesta imusuoniston vahingoittumisesta, imusolmukealueelle kohdistuneesta imusuonistoa vaurioittaneesta sädehoidosta tai muusta lääkärin määrittämästä erityisen vaikeasta immunestekierron häiriöstä, ja että turvotus heikentää huomattavasti työ- ja/tai toimintakykyä. Lievissä turvotustilanteissa turvotuksen hoito toteutetaan kompressiohoitona ja itsehoitona.

Lymfaterapiaa järjestetään intensiivisinä jaksoina tilanteissa, joissa se on kompressiohoidon ohella perusteltua I-vaiheen hoitoa ja siitä on selkeästi mitattavissa tai muulla toteen näytetyllä tavalla osoitettavaa hyötyä. Ylläpitovaiheen turvotuksen hoitoa ei järjestetä palvelusetelillä. Se toteutuu kompressiohoitona ja muuna itsehoitona, tarvittaessa ohjatusti tai ryhmässä.

1.2 Palvelusetelin myöntäminen ja vastaanottaminen

Lymfaterapian palveluseteli voidaan myöntää sosiaali- ja terveystoimialan edustajan tekemän arvion perusteella. Arviossa määritellään lymfaterapian kertamäärät, kesto ja intensiteetti sekä toteuttamisen muoto (vastaanotto / kotikäynti). Yli tunnin terapia-aikoja myönnetään poikkeustilanteissa silloin kun turvotustilanne on erityisen vaikea ja turvotusta hoidetaan samanaikaisesti molemmista ala- tai yläraajoista. Lymfaterapia toteutetaan pääsääntöisesti vastaanottokäynteinä palveluntuottajan toimitiloissa. Lymfaterapia voidaan toteuttaa harkinnan mukaan kotikäynteinä sellaisten henkilöiden kohdalla, joiden liikuntakyky on huomattavan rajoittunut eikä vastaanotolle saapuminen onnistu avustettunakaan. Lymfaterapiajakson tulee toteutua kompressiohoitoa tukevana intensiivisenä jaksena.

Lymfaterapiapalvelussa on käytössä seuraavat palvelusetelit:

Lymfaterapia vastaanotolla 60min
Lymfaterapia vastaanotolla 90min
Lymfaterapia kotikäynteinä 60min
Lymfaterapia kotikäynteinä 90min

Saatuaan palvelusetelin, asiakas valitsee itselleen sopivan palveluntuottajan ja toimittaa tälle palvelusetelin numeron. Palveluseteliä voi käyttää vain sääntökirjassa määritettyyn lymfaterapiaan ja terapiassa noudatetaan myöntämispäätöksessä esitettyjä kertamääriä ja intensiteettiä. Asiakas maksaa itse mahdolliset haluamansa lisäpalvelut.

2 Palveluntuottajan henkilökunnan pätevyysvaatimukset

Lymfaterapiapalvelun voi toteuttaa fysioterapeutin (AMK), sairaanhoitajan, lääkintävoimistelijan tai erikoislääkintävoimistelijan tutkinnon suorittanut henkilö, jolla on Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) myöntämä oikeus harjoittaa ammattiaan laillistettuna ammattihenkilönä. Kaikkiin tutkintoihin rinnastetaan myös vastaavat EU:ssa hyväksytyt koulutukset, joille Valvira on myöntänyt ammatinharjoittamisoikeuden.

Lisäksi vaaditaan hyväksytysti suoritettu lymfaterapiakoulutus Suomessa tai ulkomailla. Suomessa hyväksytyjä koulutuksen järjestäjiä ovat Suomen Lymfahoito ry ja DVAI:n (Dr. Vodder Academy International) sertifioimat Vodder Lymfaterapia kouluttajat. Ulkomailla suoritettujen koulutusten riittävyys arvioidaan tapauskohtaisesti.

3 Palvelun sisältövaatimukset

3.1 Palvelun sisältö

Lymfaterapian tarvearvion tulee perustua julkisessa terveydenhuollossa tehtyyn lääkärin tai fysioterapeutin / lymfaterapeutin tekemään arvioon. Lymfaterapiajakson käyntimäärät, käynnin keston ja intensiteetin määrittelee sosiaali- ja terveystoimialan edustaja. Lymfaterapiajakson on toteuduttava tiiviisti, koska terapian ensimmäisen vaiheen tarkoitus on vähentää turvotusta mahdollisimman tehokkaasti.

Palvelusetelillä myönnettävän lymfaterapian kokonaisuus muodostuu manuaalisesta lymfaterapiasta, sen jälkeisestä kompressiosidonnan käytöstä sekä turvotuksen itsehoitoon ohjaamisesta. Kompressiosidonta on osa palveluntuottajan palvelua ja se tulee toteuttaa jokaisen terapiakerran yhteydessä. Kompressiosidostarvikkeiden tulee sisältyä palveluun, eikä niistä voi laskuttaa erikseen. Lymfaterapiajakson loppuvaiheessa turvotuksen vähennyttyä asiakas ohjataan uusien kompressiotuotteiden hankintaan saavutetun hoitotuloksen ylläpitämiseksi. Palveluntuottajalta edellytetään asiakkaan motivointia päivittäiseen kompressiotuotteen käyttöön. Manuaalista lymfaterapiaa ei myönnetä, mikäli kompressiotuote ei ole säännöllisessä käytössä, eikä sitä ole uusittu 6 kk:n välein.

Itsehoitoon ohjauksen tulee sisältää:

- säännölliseen kompressiotuotteen käyttöön motivoiminen ja tukeminen
- turvotusta vähentävään liikuntaan ohjaaminen ja motivoiminen
- ihonhoitoon ohjaaminen
- tarvittaessa informointi painon merkityksestä lymfaturvotuksen synnyssä
- ohjaus ja motivointi ylläpitovaiheen itsenäiseen toteuttamiseen

3.2 Palvelua koskevat vaatimukset

Palveluseteliä voi käyttää vain sääntökirjassa määritettyyn lymfaterapiaan ja terapiassa noudatetaan myöntämispäätöksessä esitettyjä kertamääriä ja intensiteettiä.

Palveluntuottajan vastuulla on ilmoittaa tilaajan yhteyshenkilölle välittömästi asiakkaan tilanteessa tapahtuneet oleelliset muutokset, jotka vaikuttavat terapian tarpeeseen tai toteutumiseen, tai mikäli palveluntuottajan arvioissa ilmenee lymfaterapian vasta-aiheita.

Palveluntuottaja informoi asiakasta ajanvarauksen peruutuksiin liittyvistä käytänteistä. Palveluntuottaja ei voi laskuttaa kuntaa palveluseteliasiakkaan peruuttamattomasta terapiakerrasta.

Palveluntuottaja toimittaa pyydettyä välipalautteen terapiasta ja terapian päätyttyä palveluntuottaja toimittaa palautteen välittömästi tilaajalle.

4 Palvelun tila- ja välinevaatimukset

Palveluntuottajalla on asiakkaiden toimintakyky huomioiden asiakaspalvelua varten asianmukaiset palveluun soveltuvat toimitilat. Toimitiloissa tulee olla mahdollisuus yksityisyyttä suojaavaan asiakaspalveluun. WC- ja odotustilojen tulee soveltua liikuntarajoitteisille henkilöille. Palveluntuottaja huolehtii tilojen turvallisuudesta. Helsingin kaupunki voi tarvittaessa tarkistaa palveluntuottajan asiakaspalvelutilat.

Palveluntuottaja huolehtii kotikäyntinä toteutuvassa lymfaterapiassa tarvittavista välineistä ja laitteista. Sekä vastaanotolla että kotona terapian toteutuksessa käytettävät laitteet täyttävät lain (2010/629 Laki terveydenhuollon laitteista ja tarvikkeista) vaatimukset.

5 Palvelupalautteen toimittaminen kunnalle

Terapian päätyttyä palveluntuottaja toimittaa palautteen välittömästi palvelusetelin myöntäjälle tämän toimittamalla lomakkeella.

Lomakkeen tiedot:

- lääketieteellinen diagnoosi ja anamneesi
- aiempi lymfa- ja kompressioterapia
- alku- ja lopputilanteen kuvaaminen sekä alku- ja loppumittaus; mitat molemmista ylä- / alaraajoista 4 cm välein, mahdollisen vartaloturvotuksen mittaaminen, turvotuksen sijainti, aste ja koostumus
- lymfaterapian toteutus (aikaväli ja käyntifrekvenssi) sekä käytetyt menetelmät
- lymfaterapian tulos toimintakyvyn näkökulmasta
- kompressiosidonnan ja kompressiotuotteen käytön toteutumisen kuvaaminen, kompressiotuotteen viimeisin uusinta-ajankohta
- omatoimisen liikehoidon / liikunnan toteutuminen
- ihonhoidon toteutuminen
- pituus ja paino
- asiakkaalle annetut jatkohoito-ohjeet